

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negușori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă foii la Orăștie!

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foie pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare lei | Administrația în Orăștie (Trans.)

Ce a spus un papistaș maghiar unui Ministru român? și ce a răspuns Ministrul.

Di Ministru al Cultelor (bisericilor) Alexandru Lăpedatu, a fost de curând și la Turda. A fost primit cu cinstea ce se dă Ministrilor. S'au înfățișat la d-sa capii deregătorilor de tot felul și cei ai bisericilor, cari l'au salutată, și d-sa le-a răspuns potrivit.

Din acest prilej a avut loc și un banchet (masă sărbătorească), la care s'au rostit mai multe vorbiri. Preotul romano-catolic a spus între altele, cu obișnuita trufie a acestor preoți, că „Ardealul a fost și în trecut țară clasică (luminată) a libertăților religioase și naționale (!!!), — de aceea sfinția sa nădăjduiește ca și stăpânirea română să urmeze a da aici aceleași libertăți clasice, tuturor bisericilor și neamurilor...”

Di Ministru Lăpedatu, de fel Ardelean, e un învățat în Istorie care cunoaște prea bine trecutul acestei țări, — nu a lăsat fără răspuns trufașă vorbă a preotului maghiar, și în răspunsul ce l'a dat vorbirilor rostite, a pus la locul ei vorba goală a preotului catolic, spunând printre altele:

„... S'a vorbit aici de unii din d-voastră, că Ardealul a fost țară clasică a libertăților religioase și naționale!”

„Eu ca istoric (cunoscător al trecutului) o spun deschis, că libertate confesională și națională, aici în Ardeal a fost numai pentru unii și nu pentru toți!”

„Noi Români, cari am suferit atâta pentru aceasta libertate confesională și națională, vom face poate noi din România-Mare, în adevăr acea țară a libertăților confesionale și naționale.”

Când auzim vorbindu-se de acel trecut al nostru, ne trec pe dinaintea ochilor sufețești, toată cernita țicoană, stropită cu atâtea lacrimi, a vremilor noastre de suferințe bisericesti, ca și naționale! — A fost Ardealul țară clasică a „libertăților” confesionale (bisericesti), când bietului popor român nici nu-i era lertat să-și zidească biserica în satul său, ci numai colo afară din sat, de-o parte, pe o coastă, ca o zidire ce nu poate fi primită în șirul caselor din sat? — și când însuși acest popor era aci „numai suferit, până la buna-plăcere a neameșului?” Și văzând că tot nu perim, ne rupseră biserica 'n două, ea doară așa, slăbiți, vom peri!..

Aceste stări le numește paterul papistaș: „patria clasică a libertăților religioase și naționale...”

Di Ministru îi putea da un răspuns și mai scurt, — că: Noi primim bucuros să dăm în aceeași măsură „libertățile religioase și naționale”, dacă dumnealor sunt așa de încântați de cele din trecut!.. Ci d-sa li-a pus în vedere, că poate sub noi, sub Români, să se ajungă ca aceeași țară să fie patria acelor libertăți...

Da, zicem și noi. Să i-se dea adevăratele libertăți ideale de cari însetează lumea nouă și înaintată, dar — nu prea de vreme! Ci să se dea aceste libertăți la timpul său, anume atunci, când și poporul nostru românesc, va fi ajuns la înălțimea de cultură și bună-stare, la care poporul unguresc, ca și cel sășesc, au ajuns demult, ajutate, veacuri de-arândul, de privilegiile (sprijiniri deosebite, peste ce dă legea) față de poporul român.

Pân'atunci însă, rugăm să nu ni-se vorbească de „egală îndreptățire” (ideală), ci să ne vedem noi din răspuneri de: înălțarea poporului nostru! Cu celelalte să ne batem cât mai puțin capul, ca să ajungă iute-iute în „țara clasică a libertăților...”

Unele — altele.

Inima de Român dârz, prețuită de urmași.

Dumineca trecută s'a desvilit în București, în curtea „Băncii Naționale” bustul (chipul turnat din bronz) unuia dintre întemeietorii acelei Bănci, Eugeniu Carada.

De ce i-au ridicat urmașii bust (chip cioplit)? O spune în vorbirea sa Ministrul de finanțe, di Vintilă Brătianu:

„...pentru-că a fost cel dintâi susținător dârz al încrederii în puterile proprii a poporului românesc, și pentru-că: a luptat a ferii țara de a cădea în mâinile economice străine... De aceea a pus umărul la înființarea Băncii Naționale, la a Băncilor populare și a altor așezăminte, cari să întărească viața economică românească, mai zmulgând puterea din mâinile străine, cari o cuprinseseră toată!

Vrednicia tot se recunoaște macar după moarte, și mai bine ca ori-când atunci.

Zvon despre căsătoria Princesei Ileana a României.

M. Sa Regina României se află în călătorie prin Italia. Când a plecat, de-o săptămână, s'a spus că merge să întâlnească pe Principele Nicolae pe insula Malta (în josul Italiei), căci Principele face acolo

școală de marină militară pe un vapor de războiu englez.

Acum unele foi franceze, după ele și „Universul” din București, — aduc știrea, că călătoria a avut și alt scop, anume a pune la cale căsătoria Principelui de Coroană Umberto al Italiei, cu Princesesa Ileana, fiica mai mică (azi de 16 ani) a Regelui și Reginei României.

Că se va adevăra acest zvon ori încă nu, — se va vedea în curând.

Aducerea acasă a eroilor morți departe.

Societatea „Mormintele Eroilor” din București, a adus, la cererea familiilor, mai multe rânduri de soldați îngropați acolo departe pe feldurile câmpuri de război, și i-a îngropat mai aproape de cei iubiți ai lor.

Dumineca trecută au fost aduși la București un alt rând de eroi căzuți și îngropați departe de ai lor. A fost adus anume trupul Generalului de Divizie Teodor Gheorghiu, Colonelul Constantin Brătianu, Lt-Colonel Dr. Spiridon Patuley, Lt-Colonel Dr. Tiberiu Popea; apoi 2 căpitani, 2 locotenenți, 1 plutonier, 3 sergenți, 1 caporal și 3 soldați, — de tot 17 morți, între cari și 3 evrei.

La Gara de Nord a Bucureștilor ei au fost primiți cu frumoasă paradă militară și bisericască și duși pe care mortuare încărcate de cununii de flori, la cele 5 cimitire (Militar, Bellu, Ghencea, Sf. Vineri și Filantropia), unde au fost așezați spre odihnă vecinică, aproape de cei iubiți ai lor, cari le vor îngrijii mormintele și le vor udă cu lacrimile lor.

Iară Turcia ca pildă?

Noi am arătat într'un număr trecut pe Kemal-Pașa al Turcilor, ca model (mustră) de patriotism, dela care ar putea învăța foarte mult bărbații nostri politici.

Acum vine un ziar francez, „Le Temps” din Paris, și după el unul românesc, „Universul” din București, să ne arate Turcia și în altă privință, ca ajunsă la stări mai presus de ale noastre.

Nu ne bucurăm deloc de asta, dar dacă e așa, trebuie s'o arătăm și să învățăm ce e de învățat din ea. Ziarul francez arată cu măhnire, că parlamentele (sfatul țării) în statele europene, au căzut pe o treaptă foarte de jos. Nu mai ocârmuesc ele țara, cum ar fi să fie, îndrumând pe ministri să facă așa și

așa, spre binele și mulțămirea țării, — ci ele sunt îndrumate de Ministri, cum să se poarte, ce să spună, ce să facă?!

O reprezentanță comunală vrednică, îndrumă ea pe primar și primăria cum și ce să facă în trebile comunei, și cu averea ei, — dar unde reprezentanța e slabă, acolo face primarul și primăria ce vrea, și ei spun reprezentanței ce să le „poruncească”...

Și în parlamentele de azi ale Europei, așa e de fapt. În al României, ca și în celelalte. Deputații și Senatorii sunt mai mult niște păpuși ce dau din cap după cum le șoptește guvernul, — în loc să fie ei cari dau îndrumări guvernului cum și ce.

Asta o scoate cu măhnire la iveală ziarul francez și după el cel român.

În Turcia însă nu e așa! Acolo „Adunarea Națională”, toată de-un suflet cu Kemal-Pașa, ea dictează! Ea judecă ce e bine și ce nu pentru țară și neamul turcesc, și îndrumă guvernul, că așa să purcedă! Acolo Adunarea e totul, — guvernul e îndeplinitorul supus al îndrumărilor ei!

Așa e firesc să fie. Dar pentru asta trebuesc deputați plini de suflet, cari să ridice dintre ei în scaunele de Ministri, bărbați cu același suflet înălțat!

La noi când va fi așa?

Ce-am dorit așa de mult se va împlini?

— Congresul Presei Latine —

Ca nainte-mergător al unei înfrățiri mari latine!

Pe paginile acestei foi am mai scris de repeșite ori, chiar și nainte de război, apoi în vremea „neutralității” (când România sta de-o parte) și după război, — că neamul nostru românesc trebuie să aibă încredere în viitorul său și pentru faptul, că face parte din marea Familie a Popoarelor Latine.

Și spuneam: Cum popoarele slave au ajuns la cunoștință de sine și în azi toate ca ferul unul la altul (chiar și azi când „maica” lor Rusia, e căzută în șanț ca o muiere beată, totuși fiicele și surorile ei nu se rușinează a o mărturisii de mamă ori soră mai mare a lor... Asta e ținere la olaltă, care arată puterea acestei ginte, a acestei seminții).

Când popoarele din Familia latină, de Gintă Latină, vor ținea și ele așa la olaltă, această gintă va fi sigură de viitorul ei, și chiar hotărâtoare în Europa! Cu ea și neamul românesc, deși despărțit de celelalte neamuri surori, poate fi liniștit, căci având sprijinul acelora, nici el nu va mai fi primejduit.

Faptul că mersăram în războiu alături de două popoare latine, cel francez și cel italian, ne arată, că am pornit pe drumul cel bun.

Acum vin știri pe cari le credem a fi prevestitoare vremilor, când și celelalte două popoare latine, cel spaniol și cel portughez, vor fi aduse sub acoperișul marelui Infrățiri Latine.

Ca întâi pas ce merge spre această țintă, s'a format un Congres al Presei Latine (Mare Sfat al Foilor de viață latină). Că dacă foile se înfrățesc, ele duc cuvântul de propovedanie mai departe și aproape sufletele mai ușor.

Anul trecut Marele Sfat al Foilor latine sa ținut la Lyon (în Franța). Vorbirile au mers toate pe franțuzește, căci această limbă toți o știau și o vorbesc cu drag.

Totuși, s'a ivit ideea (gândul), că nu e bine a da cinste numai uneia din cele cinci limbi surori, ci tuturor a. Și de aceea s'a luat o hotărâre în acest înțeles, care se pune în aplicare în anul de față, la Marele Sfat ce se adună în Lisabona, capitala Portugaliei, cea mai mică dintre surorile latine.

În acest Sfat se va vorbi mai mult tot pe franțuzește, — dar 4 zile de desbateri vor fi închinare celor 4 limbi surori: italiană, spaniolă, română și portugheză. Fiecare va fi într-o zi limba oficială și de desbatere a Congresului, — dând astfel prilej celorlalți să ascute 4 zile desbateri în celelalte 4 limbi. Deși nu le-or înțelege deplin, să vadă ce multă asemănare au între ele, cum sună de frumos, aducând toate una spre alta.

Și trebuie să se știe, că limba spaniolă, ca și cea italiană, sunt mult mai apropiate de limba română, decât de pildă cea franceză, care s'a rafinat, s'a subțiat, mult.

E un frumos semn de frație între gazetele celor 5 popoare latine, — după care credem să urmeze și adevărata infrățire mare și puternică dintre Statele Latine, cari prin aceea ar ajunge a fi hotărâtoare în soarta Europei.

Din viața Partidelor.

Partidele de împotrivire s'au pus mai cu zor pe lucru, cercând o apropiere, ca, doară-doară, cu puteri unite, ar ajunge să răstoarne guvernul. Că vad ele că așa cum sunt azi, streine unele de altel, sunt ca „Racul, broasca și o știucă” în jurul sacului de pe mal. Dar de-or pune umăr la umăr, și-or merge pe o comandă, mai ușor ar putea ajunge la scop.

Aceea ce le împinge spre olaltă, e faptul, că guvernul vine nălnte cu tot felul de legi economice de foarte mare însămnătate (vezi una descrisă în Foaia Interesantă de azi, Nr. 7, articolul „Un lucru mare”). Și spun partidele de opoziție că prin acele legi, partidul liberal va

ajunge iarăși mai ales el stăpân pe uriașe izvoare de venit, de bogăție. De aceea celelalte partide dorind a-l împedeca dela asta, vor să-l răstoarne dela putere. În același scop au făcut între ele legământ, că ori-care ar veni la putere, să strice legile economice ce le face acum guvernul liberal.

Ce privește acum dorința de a răsturna guvernul, partidele se înțeleg, dar după răsturnare, cum să formeze împreună guvernul, — despre asta nu au o înțelegere.

— „Partidul poporului” (averescan) nu e între cele ce formează unirea de răsturnare. El nădăjduște să ajungă singur la putere. Frunțașii săi au avut de curînd o consfătuire în Cluj, și au hotărât să meargă prin felurite părți ale țării, să țină adunări de lămurire a poporului.

— Partidul Național urmează a ținea adunări prin vechiul Regat pentru a-și întări organizațiile și acolo. Și e primit bine peste tot locul. Mai nou a fost la Constanța.

— Partidul dlui Iorga încă se întărește în tot mai multe locuri, prin adunări și așezare de comitete conducătoare și primire de membri noi.

— Cel țărănesc își pune nădejdea în conlucrarea cu Partidul Național pentru răsturnare.

Pentru studenți.

Suma din Doman (j. Caraș-Severin) de care am pomēnit în numărul trecut, ne-a venit prin cinstitul comerciant român Traian Mircea, care scrie:

„Sumă adunată pentru studenți închiși la Văcărești, cu cari ne identificăm cu totul (ne mărturisim de o credință cu ei). Dzeu să le dea tărie ca să poarte toate greutatețile, până va învinge odată și dreptatea. românească!

„Dorim să puteți strânge cât mai multe ajutoare pentru asemenea scopuri, iar „Libertății” îi dorim viață lungă și mulți abonați”.

Dăruitorii sunt:
Iulius Gerguția, 60 Lei; Traian Mircea, com., 50 lei; Marius Colojoară, 50 lei; Traian Drăgălină 50 lei; Romulus Colojoară, 30 lei; Martin Franț Barbu, 25 lei; Ioan Oprea, preot, 20 lei; Mihail Belcea, preot, 20 lei; Serafin Jurca, inv., 20 lei; Ioan Purcărița, primar, 20 lei; Mihail Colojoară, 20 lei; Traian Gerguția, 20 lei; Vasile Luminosu, 20 lei; Iacob Colojoară, 20 lei; Ion Mircea Andrei, 20 lei; Pompei Iacob, 20 lei; Ion Franț Barbu, 15 lei; Iulius Ienașcu, 10 lei; Traian Sirbu, 10 lei; Ilie Purcărița, 10 lei; Nicolae Ticfăneșu, 10 lei; Ioan Anca 10 lei; Zaharie Mircea, 10 lei; Petru Gherga, 10 lei; Mihail Gherguția, 10 lei. De tot: 560 Lei.

Din Coșteiu-Mare (Bănat) a adunat frunțașul econom Șofron Țiundrea 271 Lei pe cari i-a trimis la „Libertatea” pentru studenții dela Văcărești. Au dăruit:

Valeriu Muntean, 20 lei; Coriolan Stoicanescu, 10 lei, Șofron Țiundrea, 5 lei; Ștefan Suștrean, 2 lei; Atanasie Târziu, 2 lei; Atanasie Micu, 2 lei; Constantin Mărgineanșu, 2 lei; Vichentie Paulescu, 2 lei. Victor Cocioba, 2 lei;

Dimitrie Paulescu, 10 lei; Vasile Novacescu, 5 lei; Ioan Crăsta, 3 lei; Atanasie Volchescu, 3 lei; Ioan Roșu, 5 lei; Andrei Fucas, 15 lei; Vasilie Novacescu, 10 lei; Ioan Cocioba, 5 lei; Cornel Terziu, 25 lei; Vasilie Novacescu, 5 lei; Iuliu Cuzma, 40 lei; Pavel Grecu, 10 lei; Atanasie Bălan, 5 lei; Sofronie Grecu, 5 lei; Dimitrie Vuia, 2 lei; Vasilie Muntean, școlar, 5 lei; Ioan Odoba, 5 lei; Atanasie Stoicanescu, 5 lei; Ioan Gherga, 5 lei; Dimitrie Grecu, 2 lei; Vasilie Sârbu 5 lei; Atanasie Novacescu (Giuba), 5 lei; Vasilie Paulescu, 5 lei; Vasilie Suciu, 2 lei; Ioan Terziu (Ganga), 15 lei; Gh. A. 15 lei; I. B. 5 lei; Atanasie Stoicanescu, școlar, 2 lei. De tot: 271 Lei.

Din Miniș (j. Arad) a adunat dl Nicola Dragoș și ne-a trimis 255 Lei, cu cuvîntelē:

„Trimitem suma asta pentru studenții dela Văcărești, cărora le dorim ca Dzeu să le ajute ca să iasă biruitorii!”

Au dăruit:

Simion Mirza, 50 lei; Nicolae Dragoș 40 lei; Nicolae Dragoș tineru, 10 lei; Gh. Dragoș mic, 5 lei; Adam Brașovan, 10 lei; Ioan Sărau, 10 lei; Traian Brad, stud., 10 lei; Gherghe Mirza 10 lei; Ioan Mirza 10 lei; Gheorghe Demșorean, primar, 20 lei; Criznic Ioan, 20 lei; Sirb Gheorghe, 20 lei; Petru Peti 10 lei; Adrian Demșorean, 10 lei; Vasilie Demșorean, 20 lei. De tot: 255 Lei

„Reununea de lectură și cântări a Meseriașilor români din Siria” (j. Arad) ne-a trimis prin dirigintele ei dl I. Toconița, inv. suma de 630 Lei, adunați la adunarea generală a Reununii dela membrii de față, cari au dăruit din dragoste de neam și țară pentru studenții dela Văcărești...”

În Răcășdia a adunat vrednicul nostru abonat Iosif Berciu 588 Lei.

În Ghiriș a adunat inimosul comerciant român George Comșa 257 Lei.

Din lipsa de loc, îi vom publica în numărul viitor.

Singuratici ni-au mai trimis:

Nicolae Dârles, dn Galsă, 10 lei; Teodor Taban, Tulnici, 20 lei; Preot Gh Corbeanu, Corbi (j. Mușcol), 30 lei; Nicolae Prodan, barbier, Poiana, 20 lei; Ion Crețu, Poiana, 20 lei; Ștefan Pop, Jdioara, 5 lei; Nicolae Bărsan (mifor), Ghimeș Făget, 40 lei; Subl. Vasilie Popovici, Loco, 10 lei; Simion Petrașu, Luncrâm, 10 lei; Ioan Luca, Petrișău, 10 lei; Eugeniu I. Cătaoa, Timișești, 10 lei; Dumitru Vonica, Bințiți, 25 lei; Traian Pop, Valea-do-ului, 20 lei; Iosif Porcariu, Valea-dosului 20 lei.

De tot azi Lei 1.663 —
Suma din nr. trecut Lei 7503 —
De tot la „Libertatea” Lei 10.316 —

Neliniște între studenți.

La Timișoara din prilejul tulburărilor împotriva jidanilor, au fost arestați 14 studenți, pe urmă au fost lăsați liberi, afară de dl Drd. Mica, președintele Studenților din Cluj, care se afla acasă și a fost bănuț a fi pornit tinerimea asupra Jidanilor. D-sa a fost oprit în arest și e și azi arestat.

Veste urâtă din Cluj. „Patria” scrie, că Vineri 15 Febr. seara, un mare număr de studenți universitari, după teatru s'au dus manifestând (arătându-și viu simțămintele naționale) până în Piață la statua „Lupoaiței romane”. De aci o parte au plecat

la Cămin, altă parte însă pe Calea Rege Ferdinand. La acestia s'a alpt și multă altă lume de au umplut strada. De-odată, la un loc, tinerimea s'a trezit în fața sa cu un pluton (țug) de polițiști, cari acum nu mai au numai săbi și revolve, ci și carabine (puști). Poliția s'a repezit asupra lor împingându-i napoi până la colțul pieții unde tinerimea s'a strâns de nou la olaltă huiduind pe polițiști, care s'au dovedit brutali, cum spune „Patria”.

„Polițiștii, spune mai deprăturat ziarul din Cluj, având ordinul că torva „comisari” de poliție ce erau la fața locului, s'au repezit cu armele între oameni (în public) și au dat în toți câți nimereau! Au fost loviți nu numai studenții, ci și înalți sljbași dela deregătorii de obște, cari se plimbeau pe trotuar și n'au luat'o la fugă dinaintea poliției...”

Se vede din acestea, că guvernul și-a găsit omul în noul prefect mult lăudat Grita, care se poartă cu studenții și cu lumea cultă, cum se poartă căprarul analfabet la căsarmă cu recruții în vâțași (voluntari sau T. R.) făcându-i o plăcere a fi dur și brutal cu aceia!.

Evreilor din Cluj, ridicăți-i stațua cât mai de grabă!

Pentru studenții lipșiți.

Pentru studenții săraci ce nu vor mai avea loc la Cantinele din București, — de cari am scris în numărul trecut, — „Universul” urmează a aduna bani. Suma adunată a trecut de 300.000 Lei. Cu darul Băncii Naționale și a Ministeriului Sănătății, sunt adunați azi peste 900.000 Lei.

De această adunare de daruri pentru studenții săraci, numai „Neamul Rom. și „România” a făcut pomēnire și a îndemnat pe cetitorii săi să dea pe lista „Universului”, — celelalte gazete mari (dar prea mici la sufle) tac și nu spun o vorbă!.. Cum să dea gazetele jidovești indemn lumii a ajuta pe studenții români, cari ieșiți în viață ar mai strămtora de ici-colea pe jidani. Lasă-i să n'aibă cu ce învăța, că atunci e bine de jidani!..

Din alte țări.

In Rusia

sunt mari semne de neliniște și că poporul vrea să scuture de pe gâtul său domnia bolșevistă-jidănească. Mișcarea e mai puternică în Siberia, dar și încoace prin Rusia. Sunt semnele deșteptării poporului, din beția în care l'au aruncat prorocii mincinoși evreiești. Dar trezirea poporului rusesc, ridică părul măciucă în capul Evreilor, cari își dau seama, că toată fapta își are răsplata.

În Ucraina ci-că la Odessa au năvălit gloate de țărani înarmați, cari au izgonit pe deregătorii bolșevici, apoi au prădat prăvăliile (dughenele, boltele). La țărani s'au alăturat și lucrătorii din fabrici. Evreii stau ascunși toată ziua, iar noaptea, sub scutul întunerecului, fug încotro pot. — În alte ținuturi tot așa.

Roiuri întregi de Jidani se ridică și caută să fugă spre hotarele vecine, — dintre cari cel mai rivnit e hotarul. României!.. Doar aici joacă ei pe masă, ca șoarecii unde pisica nu-i acasă!

Guvernul dela București ci-ci

a închis granița spre Rusia și nu lasă să ne mai vie musafiri noi. Creadă cine poate. E numai prilej pentru unii „paznici“ ai hotarului, de a lăsa mai „greu“ pe acei ce vor să între...

In Grecia

stările tot așa de tulburi. Venizelos s'a dat la o parte dela cârmă, sub cuvânt că e bolnav, — de fapt fiindcă vede că nu mai poate conduce nici el acea țară, cum ar vrea. Cetitorii nostri știu că noi spunem când a venit Venizelos napoi, că el va trăi încă, să se mai vadă părăsit și neascultat de poporul grec... Dar nu credeam că chiar așa de curând are să urmeze acest lucru!

Azi acolo e o strașnică pierdere de cap. Fiecare vrea să fie mai înțelept „mântuitor“ al patriei, decât celalalt. In Adunarea Națională noul Guvern a spus, că întoarcerea Familiei Domnitoare ar fi o primejdie pentru țară, căci Regele (Constantin și în parte urmașul său) s'au arătat nevrednici de a sta în fruntea țării, căreia i-au pregătit atâtea nenorocire.

Nu se poate ști ce va aduce ziua de mâine.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

La Arad elevii evrei de liceu și dela alte școli medii, aveau și ei o Cohortă de „Cercetași“, având comandant pe unul de-al lor, Finger.

De curând au avut și ei o sărbătoare cercetășească, la care era de față și public creștin, printre ei și unii Români, chiar și Inspectorul Școlar al ținutului.

Ei, bine, în fața tuturor, micii viteji ai nației evrești și-au arătat toată inima, toată credința lor, care e pentru patria lor „Palestina“, nu pentru România.

Intr'adevăr, — după cum raportează gazeta „Voința Poporului“ din Arad, — rabinul Liebermann în rugăciunea ce a făcut, s'a rugat pentru: buna sporire și înaintare întru toate a națiunii-evrești și a patriei sale Palestina!..

Așa, cum avem noi ectenii în slujbele noastre pentru Rege și țară, ei au — pentru Palestina. Acolo-i inima lor, acolo-i sufletul lor, România e, iac'asa, o poamă bună de supt suc din ea și apoi de a o lăpăda sub picioare.

Un vorbitor, Hillovitz, a spus-o cu gură mare, că tineretul evreesc e „prigonit“ și apăsat de toată lumea. Dar el va fi în stare să arate lumii întregi puterea lui! (Priceput-ai, blataă Românie? Copiilor de Jidan li-se spun încă dela școală, că n'au să se teamă de toată lumea, dar mi-te de tine?)

Alt vorbitor a spus deschis că neamul evreesc recunoaște de patrie a sa numai Palestina!!

Pentru aceste izbucniri pline de dușmănie față de țara și neamul nostru, Inspectorul a desființat Cohorta de Cercetași din vorbă.

Da, — dar ei au mers acasă cu învățătura primită acolo, și aceea li-se repetează zilnic, că — aceasta

nu-i țara lor, „patria“ lor, ci numai o oaie de tuns sau o vacă de muls pentru ei, — și neamul românesc e pentru a-i sluji pe ei la tuns și la muls...

Intărirea vieții românești în orașe.

Școală comercială Superioară în Timișoara.

In scopul de a întări viața românească în orașele atât de înstrăinate din Ardeal, Bănat și Crișana, — stăpânirile române se silesc a înzestra acele orașe cu cât mai multe așezăminte românești de cultură.

Mai nou aflăm în gazetele din Timișoara, că statul dă Timișoarei și o Școală Înaltă Comercială. A și imputernicit primăria acelui oraș, ca cele 8 milioane Lei, pe cari le dase pentru reclădirea Teatrului, să le folosească pentru a termina zidirea Școlii numite, aceasta fiind mai delipsă a se găta, decât teatrul.

— Tot din Timișoara o știre bună. Primăria a primit învoirea a înființa un nou Cămin pentru ucenici de meserii și negoț, — pe lângă Căminurile care le-a înființat mai demult. In acelea se adăpostesc sute de ucenici de meserii și negoț așezați în acel oraș.

— La Cernăuți, în același scop, de a întări viața românească guvernul înființează un Liceu Militar, pentru care s'a și găsit casa potrivită și la toamnă se va deschide.

NOUȚĂȚI

„Teatrul Popular“ dela București a jucat aici Vineria trecută seara piesa anunțată de noi. Au jucat-o cu simț și cu artă. Piesa e zguduitoare și cu vădită năzuință de a face mai buni pe cei ce o privesc și o ascultă.

Public n'a fost prea mult, întâi pentru că trupa nu și-a făcut nici o pregătire, doar că a pus câteva afișe pe câteva ziduri; a doua că pune prețuri prea mari, ca la București. Școlile au ajutat de s'a umplut sala. Cei ce au luat parte, au fost mulțumiți de piesă și de jocul ei.

Ziua de 10 clasuri de lucru. Azi lucrătorii din fabrici, ateliere, negoț, lucrează numai 8 clasuri pe zi.

Lucrătorii din Germania, văzând că țara lor merge din greu în mai greu, — au hotărât să aducă iarăși lucrul de 10 clasuri pe zi, până ce-și vor reface țara și vor ajunge iar la vremuri mai bune. Că cu ședere multă, nu se reface nici o gospodărie, nici o țară.

Darul „Ardelenel“ pentru un student universitar. Intitulul de credit „Ardelenel“, a votat studentului în litere și filozofie la Cluj, Stan

Adam, un ajutor de 10.000 Lei, — pentru care numitul tiner îi aduce calde mulțumiri printr'un articol în „Patria“

Pentru o Statue lui Iancu în Cluj, s'a publicat concurs de modele (mustre). Au fost înaintate vre-o 9 chipuri în felul cărora sculptorii (cioplitorii) ar vrea să facă Statua. Comisia de judecare a modelelor înaintate, a respins pe 6 din ele, iar din cele 3, uneia i-a dat premiul de 20.000 Lei, alteia cel de 15.000, — premiul cel mare 40.000 însă nu l'a dat nici uneia, căci nici una nu a plăcut deplin comisiei.

După chipul uneia din cele premiate, se va face Statua.

Cruzimea ne-mai auzită a unui tată. In satul Dobroveni din Basarabia, un țăran văduv s'a însurat a doua oară, fără a spune femeii ce și-a luat, că el are 3 copii dela nevasta dintâi. Când noua nevastă a venit la casa lui și a văzut copiii, i-a spus că ea pleacă acasă. El a liniștit-o că va duce copiii la o rudă din alt sat. I-a și șidus, dar numai până într'o pădure mare, unde i-a părăsit. Copiii au rămas plângând de frig și de spaimă, a venit un viscol cu zăpadă și i-a învălit și cei 2 mai mici, de 5 și 7 ani, au căzut în omăt și i-a coperit acolo zăpada, iar fetița mai măricică a fost auzită de un pădurar ce trecea pe acolo. El descoperind grozava crimă a sălbatecului tată, a luat fetița la el, a trimis și după copiii morți și a dat pe păcătos pe mâna judecății.

Se dărâmă cetăți puternice... Guvernul belgian a hotărât să dărâme întăriturile cetăților Liege (Lüttich) și Anvers, cari au ținut cu bravură pept armatelor germane în 1914. Le dărâmă, căci în viitor, după ce lupta se va da din aeroplane iar jos cu tunuri ce merg la 60—100 de kilometri, — astfel de întărituri nu-s mai de nici un folos. Alt-fel de apărări se cer în viitor!

Îmbunătățirea lefurilor funcționarilor. Se știe că, într'adevăr, cei cari duc azi traiul cel mai greu, sunt slujbașii de tot felul: cei din deregătorile administrative, ca și cei în slujba armatei, a jandarmeriei, a învățământului și altora.

Acum se vestește din București, că pentru anul de față, guvernul a luat în buget o sumă de 550 mili-

oane Lei, din care va îmbunătăți penziile, apoi lefurile slujbașilor. Li se vin slujbașilor de tot felul cam 40 la sută la adausul de scumpete ce l'au avut anul trecut. Adecă cel ce a avut, de pildă, adaus de scumpetă 500 în anul trecut, acum mai capătă 200, având 700, cine a avut 1000, mai capătă 400, de tot 1400, — și așa mai departe.

Iar fiindcă anul trecut judecătorii au primit cu 20% mai mult ca alți funcționari ai statului, e vorbă să se dea acum cele 20% celor ce nu le-au primit anul trecut și numai restul să se împartă între toți pe anul de față.

O Dșoară diligentă se primește la Farmacia Vlad în Orăștie. Condițiuni favorabile. (1116) 1-2

Calendarul Național pe 1924

E frumos ca în toți anii din trecut. Prețul unui exemplar trimis franco (posta plătită de noi) e 7 Lei, dar cel ce vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să adauge 2 Lei, ca să-i meargă recomandat (așadar recomandat e cu 9 Lei).

Cel ce cumpără cel puțin 6 exemplare, le plătește cu numai 6 Lei unul și-i merge pachetul recomandat, ca să nu i-se peardă pe postă.

Dați adresa foarte curată, fără greș: numele, comuna, posta din urmă și județul.

Banii se trimit nainte!

Dr. IOAN SOLOMON,

medic în Orăștie

vizitează zilnic între orele 8 și 10 nainte de amiaz și 2-3 după prânz, acasă în strada Dr. Vlad (Apei) No. 2-4. (1069) 4-8

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar comunal în Valdei, devenit vacant prin transferare, public concurs.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în lege și ordonanțele în vigoare.

In consecință sunt invitați toți cei ce doresc a ocupa acest post, să-și înaltime cererea complectată și însoțită de actele prevăzute la art. de lege XX din anul 1900, la oficiul pretorial din Orăștie până la data de 15 Martie 1924.

Orăștie, la 10 Februarie 1924.
(1101) 2-2 Damian, primpretor.

2 vieri frumoși, certificați, rasă de Bazna, sunt de vânzare în Orăștie, str. Mihai Viteazu Nrul 80. (1112) 2-3

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc. (992) 10-30

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți, fără durere. — Regulare de dinți. Punere de danturi. (1036) 9-10

O mașină de îmblătit cu motor de benzină cu 2 cilindre e de vânzare cu prețul de 60 mii lei la
Toma Căndea
 (1110) 1-1 Dâncul mare, p. Orăștie.

Primăria orașului cu consiliu Hunedoara.

Nr. 1930—1923 adm.

Publicație.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 28 Martie a. c. oară 10 dimineața, se va ține licitație publică, minuendă, în localul Primăriei orașului Hunedoara, pentru darea în întreprindere a regulării izvorului aflător în Hunedoara Strada Avram Iancu.

În conformitate cu legea conatabilității generale a Statului, concurenții vor depune oferte închise precum și garanția de 10 la sută până la începerea licitației.

Planul, devizul și condițiile de licitare se află puse la biroul Primăriei, spre vedere publică.

Spesele reparării izvorului sunt calculate conform devizului, la suma de 51.788 Lei 96 bani.

Hunedoara, la 14 Febr. 1924.

(1115) 1-1 TEOFIL TULEA, primar.

Casă de vânzare

în Orăștie str. Căstăului veche Nr. 4-a stând din 2 odăi, curte, șopru bun de lemne, fântână, cocină și grădină, se vinde din mână liberă. Informații acolo. (1114) 1-3

Notariatul comunal Balomir.

Nr. 114/924.

Publicare.

Primăria comunei Balomir, dă în arândă dreptul de adonaț vamă la moara comunală numită din sus, cu 2 pietri, pe timp de 1 an și 9 luni, adică de la 1 Aprilie 1924 până în 31 Decembrie 1925 prin licitație publică orală și cu oferte închise, care se va ține în 28 Februarie 1924 la 10 ore la casa comunală

Prețul de strigare e 25.000 Lei.

Doritorii de a licita sau a depune 10% vadiu, șau în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Ofertele închise se primesc înainte de începerea licitației orale.

Condițiile detaliate se pot vedea în oficiul notarial în orele oficioase. (1108) 2-2

Balomir la 12 Febr. 1924.

George Borța primar. Avram Balomiri notar.

Licitație de mori.

În ziua de 9 Martie 1924 la ora 9 noaptea de amiază, se dau în cancelăria primăriei comunale din Sibot, în arândă: două mori, fiecare cu două petri. Prețul de strigare la fiecare moară 25.000 Lei. Condițiile se află la primăria comunelă. (1111) 1-2

Primăria comunală Sibot.

Casă de vânzare

în Orăștie str. Fabricii Nr. 49, are șură, grădină, pivniță, — apoi o Mașină de îmblătit fabricat Heber-Schrentz, 1000 mm., motorul de 10 P. H. — e de vânzare la:

Bela Rapolt,

(1103) 2-3 în Orăștie (în piață).

Casă de vânzare.

având licență de crâșmă și prăvălie și locuință, — e de vânzare în Orăștie str. Fabricii 25. — Informații la:

George Stoica

(1093) 2-3 Str. M. hai V. teșu 4

Vier de 7 luni, rasa „Basna” brezdat peste umeri, — de vânzare la subscrisul:

Melinton Todran

2- Plan de jos p. Sebeșul-săces

Casă de vânzare

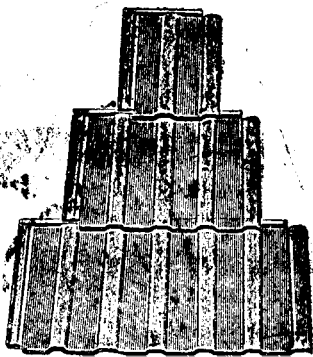
în Orăștie, strada Fabricii Nr. 1 stând din 4 odăi și o prăvălie, curte șopron, cocină, lemnație, grădină etc. Se vinde din mână liberă. Proprietarul în casă. (1106) 2-

Fabrică de țiglă din ciment!

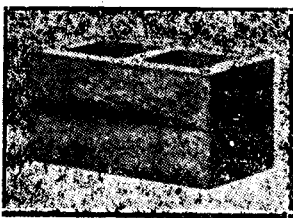
Subscrisul cu onoare aduc la cunoștința on. publică din loc și jur, că, deși cu mari greutate și cheltuieli, am înființat o *Fabrică de țiglă din ciment în Orăștie, strada Prundului Nr. 25* (față cu târgul de vite, casele proprii) unde cu mare îngrijire pregătesc:

Țiglă în horj, Cărămidă măruntă, blocuri goale pentru zidirea cu mare înlesnire la pivniți, grajduri, șuri, magazine (găbănașe). Trepte, scocuri, vălău, pentru adăpat acoperitoare de hoarne, Tuburi pentru zidirea fântânilor, etc. — toate din beton, pentru cari față de cumpărători sau toată răspunderea. Țigla e foarte bună sculțoare contra zăpezii, căci se încheie bine, scutește osfel podul de ger prea mare, vara de căldură prea mare. — Se capătă la Fabrică, și la Depozitul de scânduri „Ardeleana”, cu prețurile cele mai moderate. Trimit și cu vagonul.

Iată câteva modele din fabricatele mele:

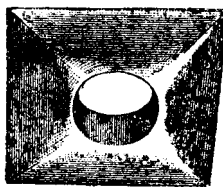
Nou model de țiglă din ciment, în mărime de 38/22. Să lățue pe 33 cm.

Cărămidă americană pentru zidit, mai ales la pivniți, din beton.

Adăptoare (vălăe) din beton pentru adăparea vitelor, l. 160/45 cm.

Acoperitor (vârf) de horj, în mărime după dorință.

IOAN HERȚA

Fabrică de țiglă din ciment în Orăștie, Str. Prundului (față cu târgul de vite).

1-10

CĂROL F. JICKELI

ferărie

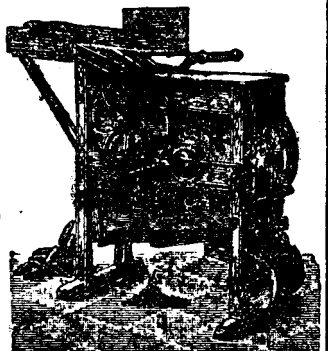
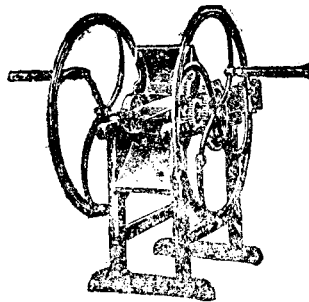
SIBIIU

Telefon 15 și 17,

Alba-Iulia

Telefon 33.

Adr. telegr.: Ferum.

Maré depozite de: ferării pentru clădiri, sârmă țesută și ghimpată, cuie de sirmă, traverse, ciment. Unelte pentru fauri, lăcătuși, mecanici, tâmplari, tinichigii (pleuari) și rotari. Mașini agricole și mașini pentru industriași.

(1102) 2-10

Zusa, Răgușala, Catar de țevile răsuflării se vindecă

prin întrebuințarea celui mai nou și modern mijloc:

Sirromalt

care vindecă catarul de plămâni și tuberculoza de plămâni. Probat și introdus la Clinice. — Se capătă în toate

Farmacile. Cereți expres: „SIROMALT”. Prețul 50 Lei sticla.

(1089) 3-0

VITE DE VIE ALTOITĂ

Nimeni să nu cumpere altoi până nu va cere catalogul nostru bogat, cu varietățile (soiurile) pentru toată regiunea României întregite. La cerere trimit Catalog gratis.

FRAȚII BUTARIU

pepinieră de vite altoite și proprietari de vii în podgoria Aradului Ghioce, județ Arad.

Feriți-vă de samsari!

(1098) 2-8